

Projektno učenje in učenje na podlagi nalog v predšolski vzgoji

Projekt Kunec

METODOLOGIJA ZA VZGOJITELJE

Darja Antolin Drešar, Marta Licardo,
Nikolaja Golob in Ana Tina Jurgec (ur.)

Praga **2023**

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Povzeto po publikaciji, ki je nastala v okviru projekta „Learning by Doing – Attainment of Basic Competences in ECEC (ABC for kindergartens)” (2020-1-CZ01-KA201-078464).

4. | Praktični primeri za projektno učenje

4.1 Projekt Kunec

Avtorica: Zuzana Kvitová
Vrtec Pionýrská, Kopřivnice, Češka

Projekta so se udeležili štirje tri- do štiriletni otroci iz starostno heterogenega oddelka. Dolžina trajanja projekta: 2 tedna.

Pripravljalna faza

- 1. Ozadje in formulacija teme:** Starejši otroci v vrtcu skrbijo za kunca pasme belgijski orjak. Mlajši otroci so na izletu na kmetijo v vasi Studénka v okrožju mesta Nový Jičín videli navdihujoče aktivnosti s kuncem in izkazali zanimanje, da bi se sami preizkusili v skrbi za kunca in igri z njim.
- 2. Identifikacija problema:** Diskusija z otroki je pokazala njihovo potrebo po tem, da bi izvedeli podrobnejše informacije o kuncu in izdelali nekaj zanj.
- 3. Formulacija ključnega vprašanja in seznam otroških vprašanj:**

Ključno vprašanje: Kaj vse zajema skrb za kunca?
Vprašanja otrok: Kaj lahko kunec jé?
Ali lahko poskusimo poskrbeti za kunca?
Kako zabavati kunca?
- 4. Formulacija rezultata/izdelka** Dogovor starejših otrok z mlajšimi otroki iz drugega oddelka o možnosti začasnega prevzema skrbi za njihovega kunca; izdelava ovire za preskakovanje kot vira zabave za kunca.
- 5. Formulacija prvih korakov za doseganje rezultata/izdelka in formulacija podciljev:**
  - Pogovor o možnih virih informacij (izposoja primerne literature iz knjižnice, ogled videoposnetkov, uporaba interneta);
  - dogovor o videzu ovire z upoštevanjem materiala;
  - predlog ovire, možnosti njenih funkcij.

Faza realizacije

Ključni trenutek št. 1: Otroci se dogovorijo za izpeljavo projekta Kunec

Vprašanja za razpravo skupaj z otroki (kako smo otrokom pomagale pri premišljevanju o temi, problemu): Kaj o kunecu že vemo? Kaj želimo ugotoviti? Kako zabavati kunca? Vloga vzgojiteljice je temeljila na moderiranju diskusije otrok, zapisovanju njihovih zamisli in postavljanju odprtih vprašanj, ki so otroke vračala na temo in odpirala možnosti odgovorov.

Potek dejavnosti (kaj so otroci delali): Otroci so razpravljali, odgovarjali na vprašanja, poslušali prijatelje.

Refleksivna vprašanja za vrednotenje z otroki (kako smo z otroki izbrano fazo ovrednotili – vprašanja, metode formativnega vrednotenja): S katero temo je primerno začeti? Kako ste se vključili v sestavljanje vprašanj? Na prste ene roke, pri čemer je ena najmanj in pet največ, pokaži, kako si zadovoljen s svojo današnjo vključenostjo v pogovor s prijatelji.

Način formativnega vrednotenja: Otroci so se udeležili vodene diskusije, odgovarjali so na odprta vprašanja, na koncu so podali povratno informacijo z metodo petih prstov. Zabeleženi so bili cilji projekta.

Načrt projekta

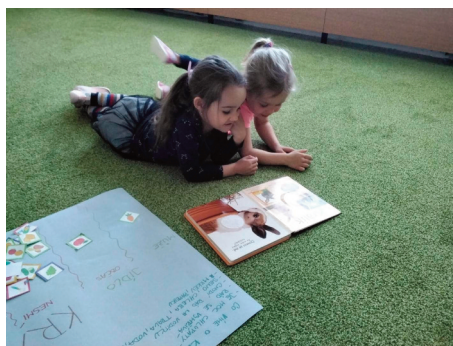
Ključni trenutek št. 2: Otroci s pomočjo knjig, videov in interneta ugotavljajo, kako se pravilno krmi kunec

Vprašanje za obravnavo skupaj z otroki: Kaj lahko kunec jé? Vloga vzgojiteljice je temeljila na postavljanju odprtih vprašanj, ponudbah načinov pridobivanja informacij, na poizvedovanju, kako zagotoviti vire informacij glede na izbiro otrok, in predlagala je različne načine, s katerimi lahko otroci svoje informacije zabeležijo. Otroci so bili motivirani za nadaljnje delo, vzgojiteljica je njihove predloge pozitivno komentirala.

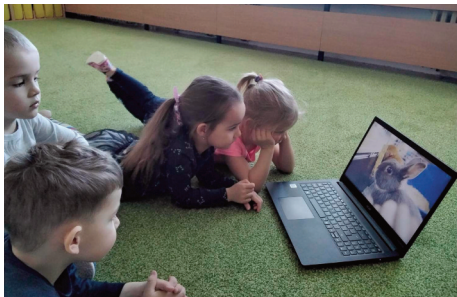
Potek dejavnosti: Otroci so imeli osnovno predstavo o hranjenju kunca, toda pri diskusiji smo naleteli na vprašanje, ali lahko je meso in katere vrste zelenjave ter sadja mu lahko damo. Otroci so informacije iskali v knjigah, na voljo so imeli slike zelenjave in sadja, ki so jih glede na ugotovljene informacije lepili na polo papirja, vzgojiteljica je dopisala, če je kaj manjkalo. Knjige otrokom niso dale odgovora na vsa vprašanja, zato jim je vzgojiteljica predvajala video. Ko so izvedeli novo informacijo, je bil video prekinjen in otroci so jo zabeležili. Vendar niti video ni prinesel vseh odgovorov. Vzgojiteljica je otrokom pokazala spletne strani, posvečene kuncem, kjer je bila na voljo tabela s hrano. Otroci so iskali po slikah in glede na primernost lepili na ustrezna območja na polo papirja.

Refleksivna vprašanja za vrednotenje z otroki: S čim lahko krmimo kunca? Kaj ste že vedeli? Kaj je bila za vas nova informacija? Kje ste pridobili informacije? Kako ste zabeležili odgovor na svoje vprašanje? S čim si pomagal ti?

Način formativnega vrednotenja: Vzgojiteljica je otrokom postavljala odprta vprašanja in potekala je diskusija. Pri motiviranju otrok za odgovarjanje je bilo uporabljeno spodbujanje, pa tudi metode aktivnega poslušanja. V poteku je bilo otrokom predstavljeno vrstniško učenje, torej, kaj so izvedeli od prijatelja. Prav tako je potekala besedna refleksija lastne vključenosti.

Iskanje informacij v knjigah

Otroci spremljajo video o hranjenju kuncev

Otroci razvrščajo primerno sadje in zelenjavo na podlagi ugotovljenih informacij na spletu

Ključni trenutek št. 3: Skrb za kunca v praksi

Vprašanje za obravnavo skupaj z otroki: Ali lahko poskusimo skrbeti za kunca? Vzgojiteljica je bila v vlogi vodiča, ki je otrokom omogočil stik z otroki drugega oddelka. Z odprtimi vprašanji in komentiranjem videne vsebine videa je pomagala premišljevali o postopku pri delu. Strnila je to, kar so se otroci dogovorili, in bila je na voljo pri praktičnih dejavnostih.

Potek dejavnosti: Otroci so iz videa izvedeli informacije o kuncu in o tem, kako poskrbeti zanj. Nato so želeli sami preizkusiti, kako je to, če dnevno skrbiš za kunca. Po skupni diskusiji, kako to doseči, so šli k starejšim otrokom iz oddelka Žabic in se dogovorili, da bodo en teden skrbeli za kunca. Pri hranjenju so otroci proučevali razlike med senom in slamo. Izvedeli so, po čem se razlikujeta in za kaj se uporabljata. Otroci so sami ugotovili, da kunec ne diši najbolj in mu je treba očistiti kunčnico. Nalogo so izpolnili v sodelovanju z vzgojiteljico. Tekom tedna so opazili potrebo po rednem hranjenju v dopoldanskih urah in nujnost spremljanja količine vode čez dan.

Refleksivna vprašanja za vrednotenje z otroki: Kakšno je bilo za vas doživetje skrbi za kunca? Pokažite na metru, kjer je ena najslabše doživetje in desetica najboljših doživetje. Katero dejavnost s kuncem bi želeli ponoviti? Kaj vas je pri skrbi za kunca presenetilo?

Način formativnega vrednotenja: Otroci so morali izraziti lastno doživetje z metodo skaliranja in komentiranja. Pri komentiranju so povzeli pridobljena znanja. Prav tako so primerjali video in lastno izkušnjo s skrbjo ter ovrednotili tudi to, kaj so se naučili od vrstnikov.

Otroci krmijo kunca s senom

Otroci kuncu dajejo čisto vodo

Otroci zbirajo vejice za kunca

Fant dodaja slamo v kunčnico

Čiščenje kunčnice

Otroci odstranjujejo umazano slamo

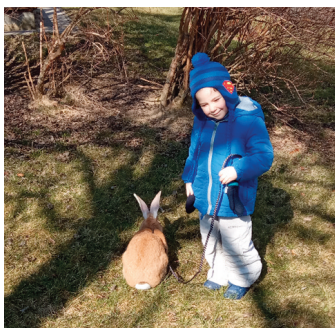
Ključni trenutek št. 4: Otroci se dogovarjajo o tem, kako zabavati kunca

Vprašanje za obravnavo skupaj z otroki: Kako lahko zabavamo kunca? Vzgojiteljica je vodila diskusijo otrok, postavljala odprta vprašanja, ki so otrokom pomagala, da bi se spomnili, ali so se v preteklosti s podobno temo že srečali in kako je bilo poskrbljeno za zabavo živali. Vprašala je, kje lahko pridobijo več informacij, in zapisala ideje otrok. Otrokom je pomagala, da so si medsebojno prisluhnili in našli skupna izhodišča.

Potek dejavnosti: Otroci so pri skrbi za kunca opazili, da je vesel njihove prisotnosti in želi skočiti iz kletke k njim. Razpravljati so začeli o možnostih za njegovo zabavo. Na osnovi odprtih vprašanj vzgojiteljice so se spomnili, da so na kmetiji v Studénki videli kunca, ki je hodil na povodcu. Naslednji dan je vzgojiteljica prinesla oprsnico za kunca in otroci so jo lahko preizkusili. Otrokom je bilo vodenje kunca všeč, a so ugotovili, da je kunec na povodcu miren, ne gre dlje od roba vrta, enako kot takrat, ko je prosto spuščen. Otroci so izrazili željo, da bi se kunec več gibal. Pri skupnem pogovoru in ogledu fotografij iz Studénke so se spomnili, da so kunci na videu in na kmetiji znali skakati prek ovire. To so želeli naučiti tudi kunca iz vrta. Nastal je dogovor o izdelavi ovire.

Refleksivna vprašanja za vrednotenje z otroki: Pripoveduj o tem, kako si sam poskusil zabavati kunca. Kaj si za to potreboval? Kaj bi želel poskusiti še enkrat? Koliko želje imaš, da bi izdelali oviro za kunca? To pokaži s pomočjo celega telesa, pri čemer počep pomeni »tega ne želim početi«, skok pa »veselim se, da bomo naredili oviro«.

Način formativnega vrednotenja: Pri refleksiji je bila uporabljena vodena diskusija, postavljanje odprtih vprašanj, uporabljeni so bili elementi aktivnega poslušanja.

Fant sprehaja kunca na vrtu

Deklica sprehaja kunca na vrtu

Ključni trenutek št. 5: Ustvarjanje skice in šablone za izdelavo ovire

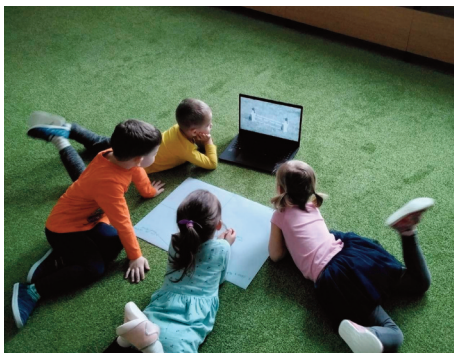
Vprašanje za obravnavo skupaj z otroki: Kako bo videti naša ovira? Vzgojiteljica je vodila diskusijo otrok, postavljala je odprta vprašanja, ki so otrokom pomagala premišljevali o posameznih vidikih izdelave ovire. Spodbujala jih je k izražanju lastnega mnenja. Dajala jim je pozitivno povratno informacijo. Na prošnjo je pomagala premagati težave, za katere otroci še niso bili dovolj spretni. Vodila jih je po praktičnih in tehničnih parametrih, ki so potrebni za nastanek funkcionalne ovire.

Potek dejavnosti: Otroci so v diskusiji premišljevali, kakšna bi lahko bila ovira, imeli so povsem proste roke. Pritegnila jih je ovira v obliki barvic. Vendar slike otrokom ni uspelo prenesti na papir in ustvariti skice ovire, ki bi jo bilo mogoče postaviti. Vzgojiteljica je torej narisala oviro na podlagi njihovega opisa in otrokom prepustila sliko, da jo barvno dopolnijo v skladu z njihovimi predstavami. Nato je sledil čas za dogovor, iz česa bodo oviro ustvarili. Otroci so podajali predloge, medsebojno argumentirali, zakaj je izbrani material primeren, in nasprotno, zakaj ni primeren. Na koncu so prišli do zaključka, da bo najboljši material les. Nato so se s pomočjo vzgojiteljice dogovorili za orodja, ki jih bodo uporabili.

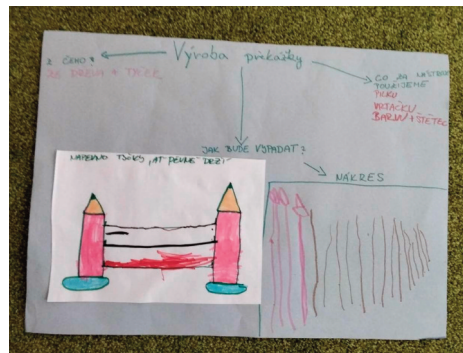
Naslednje veliko vprašanje je bilo velikost ovire in njena oblika. Ovira je imela želeno obliko, a ne primerne velikosti za kunca. Tu se je projektiranju pridružila vzgojiteljica z vprašanji, ki so otroke napeljala k ideji, da je treba oviro narediti večjo. Izdelek je bilo treba analizirati in pokazati, kako velik je kunec in kako velika bi morala biti ovira. Otroci so šablono popravili, da bi bila dovolj velika. Šablono so za zaključek s pomočjo krede obrisali na les.

Refleksivna vprašanja za vrednotenje z otroki: Kako bo videti ovira? Kakšni so bili drugi predlogi in zakaj je bila izbrana oblika barvice? Kako boste oviro izdelali? Kaj ste naredili kot prvi korak? S čim si ti pomagal pri izdelavi šablone? Kaj si se pri tem naučil novega? S kom si danes največ sodeloval?

Način formativnega vrednotenja: Diskusija, odprta vprašanja, povzemanje, vrstniško učenje pri medsebojnem poslušanju in priklicevanje iz spomina.

Otroci spremljajo video o ovirah za kunce

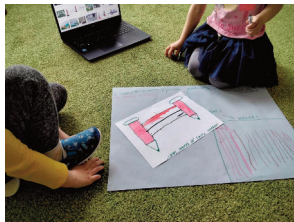

Načrt izdelave ovire s skico

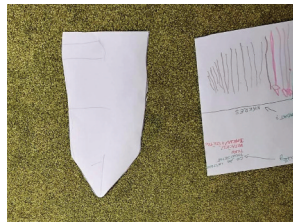

Otroci barvajo oviro

Otroci primerjajo končano skico s predlogo na internetu

Šablona, ki so jo narisali in izrezali otroci

Ključni trenutek št. 6: Barvanje in sestavljanje ovire

Vprašanje za obravnavo skupaj z otroki: Kaj je potrebno storiti za dokončanje izdelave ovire? Kako si bomo razdelili vloge? Vzgojiteljica je otrokom pripovedovala o njihovi prejšnji izkušnji z izdelovanjem. Vodila je diskusijo otrok, postavljala je odprta vprašanja, ki so otrokom pomagala premišljevat o posameznih vidikih izdelave ovire. Spodbujala jih je k izražanju lastnega mnenja, vodila jih je k spoštovanju dogovorov. Dajala jim je naklonjeno povratno informacijo. Na prošnjo je pomagala premagati težave, ki jih otroci niso znali rešiti sami. Vodila jih je po praktičnih in tehničnih parametrih, ki so potrebni za nastanek funkcionalne ovire.

Potek dejavnosti: Vzgojiteljica je otroke spomnila, kako so jeseni skupaj izdelali avtomobilček za igranje. Otroci so postopoma priklicali, kakšen je bil postopek. Razmišljali so o vprašanju, kaj bi iz prejšnjih postopkov lahko uporabili zdaj, da bi dokončali izdelavo ovire, in kaj bi bilo treba dodati na novo. Po soglasju glede izbranih tehnik so se otroci dogovorili, za kaj bo vsak poskrbel. Kaj se bo naredilo najprej in kaj bo sledilo.

Najprej so otroci začeli z brušenjem lesa, sledilo je barvanje ovire z barvami, ki so jih izbrali pri načrtovanju. Najbolj so se veselili dela z vrtalnikom, s katerim so že delali.

Refleksivna vprašanja za vrednotenje z otroki: Kaj novega si preizkusil pri izdelavi ovire? Kaj si moral znati ali vedeti, da bi lahko izpolnil svojo nalogo? S čim bi pohvalil prijatelje? Kako bomo ugotovili, ali ovira deluje?

Način formativnega vrednotenja: Vodena diskusija, postavljanje odprtih vprašanj, opisna povratna informacija, samoocenjevanje, vrstniško ocenjevanje.

Refleksija

Skupinski projekt je bil nova izkušnja za vzgojitelja in otroke. Izbira otrok je izhajala iz njihovega izraženega zanimanja. Glede na starost se je število štirih otrok izkazalo kot optimalno. Po diskusiji vzgojiteljic, vključenih v projektno učenje, se je izkazalo, da je mlajše otroke treba bolj voditi. Nujna so ne le odprta vprašanja, ampak tudi zaprta vprašanja, treba je izhajati iz preteklih izkušenj ter čim več uporabljati nazornost in praktične aktivnosti.

Fantek brusi les za izdelavo ovire

Deklica barva oviro

Fantek barva oviro

Otroci se pripravljajo na sestavljanje ovire

Fantek in vzgojiteljica pri delu z baterijskim vrtalnikom

Otroci z oviro v delu

Končana ovira za kunca

Najtežji trenutek za vzgojitelja in otroke je bil začetek projekta, ko se je iskal skupen cilj. Vzgojiteljica se je privadila na svojo spremljevalno vlogo. Učila se je postavljati odprta vprašanja in ne posegati v odločitve otrok. Za otroke je bilo nasprotno najzahtevnejše oblikovati svoje mnenje, iskati možne rezultate. Pričakovali so, da bodo vodeni. Spraševali so po mnenju vzgojiteljice – glede tega, kaj naj rečejo, kaj naj delajo ipd. Med potekom projekta so se te težave postopoma zmanjševale in otroci so svoje ideje in želje izražali odprto.

Pri praktičnih dejavnostih se je pojavila izjemna situacija, ko je bil fantek, ki pogosto pomaga svojemu očetu, v oporo ekipi otrok pri predajanju izkušenj, pri učenju imen orodij in pripomočkov, ki so se uporabljali pri delu. Otroci so to izkušnjo ovrednotili zelo pozitivno.

Rezultat projekta ni bil le ovira za kunca in poglobitev odnosa z živaljo. Zgodila se je tudi sprememba v pristopu vzgojiteljice in otrok k projektnemu izobraževanju. Vzgojiteljica je izrazila zanimanje za ponovitev izkušnje, otroci redno sprašujejo, kdaj bo znova projekt, in predstavljajo ideje, s čim bi se lahko ukvarjali. Velika sprememba se je zgodila pri vtisu pri starših. Otroci so o svojih doživetjih pripovedovali doma. Starši so prihajali v vrtec z vprašanji, kakšen projekt je to bil, ali lahko vidijo videoposnetek, in so aktivnost hvalili. Dve mamicici sta govorili o spremembi pri otrocih: prej sta na vprašanje, kaj je bilo v vrtcu, odgovarjala z »nič«, po izkušnji s projektним učenjem pa sta svoja doživetja otroka začela deliti. Ena od mamic je začela vrtec dojemati drugače, spremenila se je njena komunikacija z vzgojiteljicami.

Razvita izobraževalna področja češkega kurikula za predšolsko izobraževanje (2021) in doseženi izobraževalni cilji

Razvite ključne kompetence:

- **Kompetence za učenje:** Otroci pri skrbi za kunca osredotočeno spremljajo ponujene informacijske kanale, o katerih razpravljajo, in nato poskušajo pridobljena navodila realizirati v praktičnih dejavnostih.
- **Za reševanje problemov:** Otroci rešujejo probleme v povezavi s skrbjo za kunca in izdelavo ovire, ki jih zmorejo; znane in ponavljajoče se situacije se trudijo reševati samostojno (na osnovi oponašanja ali ponavljanja), zahtevnejše probleme rešujejo s podporo in pomočjo odraslega.
- **Komunikacijske:** Otroci so dovolj sposobni, da se pogovarjajo v formuliranih stavkih, pri diskusiji in refleksiji samostojno izražajo svoje misli, vprašanja in odgovore. Razumejo slišano, odzivajo se besedno in vodijo preprost dialog. Znajo uporabiti informacijska in komunikacijska sredstva, s katerimi se redno srečujejo, za pridobivanje novih informacij (knjige, enciklopedija, računalnik, telefon).
- **Socialne in osebne:** Otroci skrbijo za svoje zdravje in za varnost pri skrbi za kunca ter pri izdelavi ovire. Učijo se skrbeti za zdravje kunca z izborom primerne hrane, ovire, čiščenjem bivališča.

- Aktivnostne in državljske: Pri skrbi za kunca in izdelavi ovire otroci samostojno odločajo o svojih aktivnostih. Za svoje delo nosijo odgovornost. Po potrebi pomagajo drugim otrokom.

Vzgojno-izobraževalna področja:

Otrok in njegovo telo

- Usvojitev starosti primernih praktičnih znanj in spretnosti: Otroci so se naučili čistiti kletko kunca, ga nahraniti, zamenjati vodo, delali so z orodjem.

Otrok in njegov razvoj

- Razvoj govornih sposobnosti in jezikovnih spretnosti, tako receptivnih (dojemanje, poslušanje, razumevanje) kot produktivnih (izgovorjava, tvorjenje pojmov, govorjenje, izražanje): Otroci razpravljajo v skupinsko vodeni diskusiji. Odgovarjajo na odprta in zaprta vprašanja. Pojasnijo svoje mnenje. Pripovedujejo o doživetju. Opisujejo nove spretnosti. Razumejo slišnemu in se ustrezno odzivajo. Njihov govor je razumljiv.
- Razvoj sposobnosti samoobvladovanja: Otroci drug drugemu dajejo prostor pri vodeni diskusiji. Podpirajo se pri izražanju lastnega mnenja. Znajo prositi za pomoč, če ne vedo, kako morajo delati, nadaljevati. Ponudijo pomoč prijatelju.
- Razvoj sposobnosti ustvarjanja in razvijanja čustvenih vezi in polnega doživljanja čustev: Otroci ustvarjajo odnos s kuncem. Znajo poimenovati pozitivne občutke, čustva.
- Razvoj ustvarjalnosti (ustvarjalnega razmišljanja, reševanja problemov, ustvarjalnega samoizražanja): Otroci zasnujejo oviro po lastni domišljiji. Zmorejo delati z napako, sprejmejo argumente in izvedejo zeleno spremembo.
- Krepitev naravnih kognitivnih čustev (radovednosti, zanimanja, veselja iz odkrivanja ipd.): Otroci izražajo zanimanje za nove informacije pri hranjenju kunca. Predlagajo možnosti in sami iščejo v informacijskih virih. Predstavljajo nova znanja, pozitivno se odzivajo na pridobivanje novih informacij, znanj, spretnosti (z nasmehom, komentarjem, aktivnim vključevanjem).

Otrok in drugi

- Razumevanje, da lahko spremembe zaradi človeške dejavnosti varujejo okolje in ga izboljšujejo, a mu lahko tudi škodujejo in ga uničujejo: otroci opišejo, kako lahko izboljšajo kunčevo življenje v okolju vrtca.
- Usvojitev spoznanj in spretnosti, potrebnih za izvajanje preprostih dejavnosti v skrbi za okolico pri soustvarjanju zdravega in varnega okolja in za varovanje otroka pred njegovimi nevarnimi vplivi. Otroci poiščejo informacije o skrbi za kunca iz več virov. Poznajo pravila varnega obnašanja pri hranjenju kunca in čiščenju kunčnice, ki jim bodo zagotovila

varnost zanje in za kunca. Otroci so seznanjeni in poznajo posledice slabe nege.

- Razvoj spoštovanja do življenja v vseh njegovih oblikah. Otroci razvijajo naklonjen odnos do živali.

Otrok in družba

- Oblikovanje osnov aktivnih stališč do sveta: otroke usmerjamo k skrbi za živo bitje. Otroci se znajo pogovarjati o potrebah in skrbi za žival.

Otrok in svet

- Razvoj spoštovanja do življenja v vseh njegovih oblikah: otroci opazujejo živo in neživo naravo. Na otroški način znajo poimenovati njen pomen za svet. Na otroški način varujejo naravo (ne škodujejo živalim, ne trgajo cvetlic, odpadke mečejo v koš ipd.).

